

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreviatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus IV. De Mutuis Petitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

TITULUS IV.

De Mutuis Petitionibus.

SUMMARIUM.

1. *Quid sint mutuae petitiones, & quid operentur.*
2. *Quilibet potest reconvenire suum Actorem.*
3. *An etiam Laicus Clericum coram Judice Laico.*
4. *In quibus causis procedat Reconventio.*

I **P**ER mutuas petitiones intelligitur *Conventio*, quam instituit Actor adversus Reum, & *Reconventio*, quam Reus, visò libellò, vicissim instituit contra Actorem, ita ut mutuo à se aliquid petant, & uterque fiat simul Actor & Reus. Siquidem Reconventio (*die Gegen-Klag*) est actio contra Actorem instituta à Reo convento coram eodem Judice, & durante adhuc *Judicio conventionis*. Si proponatur reconventio statim initio litis, ante vel immediatè post litis contestationem, operatur duplicem effectum, 1. *simultaneum Processus*, ita ut utraque causa simul ventilanda sit. *c. 1. h. t.* & ibi DD. ita tamen, ut de causa conventionis semper cognoscatur priùs, & pronuntietur, quàm de causa reconventionis, utpote posterius proposita; nisi nempe alterutra causa celeritatem exigeret ob periculum in mora. 2. *prorogat jurisdictionem*, seu *Judicem*, qui aliàs respectu Actoris non fuisset competens, facit

cit competentem, ita ut Actor coram eodem Judice teneatur respondere Reo, si hunc velit respondere sibi. *c. 1. 2. h. t. l. 14. C. de Sent. & interlocut.* Si verò proponatur primùm post alios actus Judiciales, solùm operatur prorogationem jurisdictionis, non simultatem Processûs.

Dico I. Reconvenire quilibet Reus potest suum Actorem, modò ut Actor aliàs standi in Judicio capax sit. Communis ex *l. 14. cit. & subjuncta Auth.* cùm æquitas suadeat, ut quis patiatur eundem Judicem, ad quem traxit suum Adversarium: *quod quisque juris in alterum statuit, eodem ipse utatur. Rubr. & l. 1. ff. quod quisque juris.* Sed hinc

Quæres, an Laicus reconvenire possit Clericum coram Judice Sæculari, coram quo conventus à Clerico? *R. I. de Jure Scripto negativè.* Ita communior; quia Jus Canonicum absolutè prohibet Clericos conveniri coram Judice Laico etiã in causã merè profana, tanquam à jurisdictione Sæculari exemptos, uti demonstratum in *Tit. de Foro Comp.* Sed reconventio est aliqua conventio & species conventionis: ergo & reconventionem prohibet; ubi enim genus prohibetur, censetur & omnis ejus species prohibita. *arg. l. 147. ff. de R. J.* Nec minùs exercetur jurisdictione à Laico in Clericum reconventum, quàm in conventum. *Objic. I.* Si Clericus, conveniens Laicum coram Judice Laico, cadit causã, condemnatur à Judice Laico, etiã in expensas, si temerè litigavit: ergo Clericus, semel incipiens litigare per conventionem Laici coram Judice Laico, quod à Jure ipsi permittitur, fit sub-

ditus istius: ergo etiam Jus permittit ipsum reo conveniri. 2. Reo permittitur omni Jure defensio contra Actorem: sed reconventio Clerici est defensio, qua utitur Reus Laicus contra Actorem Clericum: ergo. *¶* retorquendo utrumque: ergo Clericus etiam in causa criminali coram Laico reconveniri de Jure potest; quod fors nullus Catholicorum admittit. *In forma ad 1. transmissio Antec.* nam quoad condemnationem in expensas non malè negatur, quia puniretur Clericus à Laico propter delictum: proin expensæ tali casu, quo temerè litigasset Clericus, petendæ forent à Judice Ecclesiastico. *N. Conf.* Illa condemnatio Clerici, causâ cadentis, non facit Clericum Judici Laico subiectum, quia non est propriè condemnatio, positivè tendens in Clericum, sed solùm negativè, dum Judex ferendo contra ipsum sententiam solùm declarat nihil juris competere Clerico adversus Laicum, & sic istum potiùs positivè & directè absolvit à debito, quàm jurisdictionem positivam exercet in Clericum. Dein Jus Canonicum hoc ipso, quòd permittat Clericum convenire Laicum coram Laico, permittit eum condemnari, & hoc pacto jurisdictionem, si in hoc casu condemnatio esset exercitium jurisdictionis, indulget, non verò permittit ullibi reconventionem Clerici coram Laico, sed potiùs prohibet, prohibendò absolutè & indistinctè illius conventionem coram Laico. *Ad 2. dist. Min.* reconventio Clerici in causa connexa cum principali est defensio. *C. Min.* & hinc in causa connexa admitto reconventionem Clerici ut si Clericus conveniat Laicum super debito actio

ne mutui, Laicus vero reconveniat eundem super debito actione venditi: vel si Clericus Laicum conveniat ex empto, iste verò illum de evictione. Ratio, quia reconventio in causa connexa habet rationem exceptionis, adeoque quasi defensionis naturalis, sicut aliæ allegationes Rei; proin potius per modum exceptionis, quàm actionis, proponitur reconventio. In causa non-connexa. *N. Min. & Conf.*

Nihilominus tamen. *¶ 2.* spectato Jure Consuetudinario affirmativè, propter communem sensum DD. vi cujus Clericum reconveniri in causa etiam non connexa coram Laico posse, & solere, plurimi imò plerique testantur, & vix aliquis negare audet. In Bavaria tamen, ubi nec Laicos patriotas licet reconvenire in causa non connexa secundum Statuta *Gerichts-Ordnung tit. 6. art. 1.* talem consuetudinem reconvenendi Clericos non dari existimo. *Objic. 1.* Nulla sustinetur consuetudo contra Immunitatem Ecclesiasticam. *Bulla Cœnæ casu 15.* sed consuetudo reconvenendi Clericos coram Laico adversatur Immunitati Ecclesiasticæ. *2.* Reconventio fundatur in prorogatione jurisdictionis: sed Clerici nequeunt Laicis prorogare jurisdictionem in se. *¶ ad 1. dist. Ma.* si consuetudo non habeat consensum Pontificis vel tacitum vel legalem. *C. Ma.* si habeat, uti ista. *N. Ma.* Pontifex scit hanc consuetudinem, & specialiter non reclamatur. *Ad 2. dist. Ma.* iterum: fundatur in prorogatione ex voluntate Juris, & Legislatoris. *C. Ma.* ex voluntate litigantium. *N. Ma.* Non Clerici ex suo consensu, sed Pontifex approbans consuetudinem

reconveniendi Clericos tribuit pro hoc particulari casu jurisdictionem Judici Laico.

- 4 Dico 2. Reconventioni locus est regulariter in omnibus causis. *l. 1. ff. de extraord. cognit. §. ult. Clem. 2. de V. S. & DD.* communiter. Excipiuntur tamen 1. causæ, à jurisdictione Judicis, coram quo facta est conventio, exemptæ, uti causæ spirituales respectu Judicis Laici. 2. omnes causæ executivæ, quæ nimirum paratam habent executionem, & celeritatem Judicii exigunt, uti si debitum est liquidum, vel confessatum, si agitur super deposito, commodato, spolio &c.

TITULUS V.

De Litis Contestatione.

SUMMARIUM.

1. *In quo consistat Litis contestatio.*
2. *An sit necessaria.*
3. *Quis ejus effectus.*

I **C**ontestatio Litis (*verfahren des Rechts, vel: Rechts-Befestigung*) est constitutio Judici facta per petitionem unius & contradictionem alterius cum animo litigandi. Fit ergo per petitionem Actoris, & congruam responsum Rei in Judicio, quibus declarant & contestantur voluntatem litigandi: quæ tria necessariò concurrere debent, non tamen similitate physica, sed sufficit moralis: nec absolute necessaria sunt verba & scriptura secundum stylum Curiae concepta, sed etiam factum, quo declaratur.